

A szovjethatalom megszilárdításáért folytatott harc

(idézet: *A Szovjetunió története című könyvből*)

Az Alkotmányozó Gyűlés összehívása és szétkergetése

Az Alkotmányozó Gyűlés létrehozása az oroszországi demokrácia (benne az OSZDMP) régi követelése volt.

Egybehívása a februári forradalommal időszerűvé vált, de a politikai erőviszonyok miatt a burzsoá kormányzat hónapokig semmit sem tett ennek érdekében.

Csak 1917 őszén kezdte meg a választások előkészítését.

Amit a polgári kormányzat a saját programjából is elmulasztott, azt a szocialista hatalom pótolta.

Az Alkotmányozó Gyűlés megnyitását a Népbiztosok Tanácsa 1918. január 5-ére tűzte ki.

Az Összoroszági Központi Végrehajtó Bizottság ugyanakkor elhatározta, hogy január 10-ére összehívja a Munkás- és Katonaküldöttek Szovjetjeinek III. kongresszusát, január 12-ére pedig a parasztküldöttek III. kongresszusát.

A burzsoázia nagy várakozással tekintett az Alkotmányozó Gyűlés elé.

Azt remélte, hogy az Alkotmányozó Gyűlés többségének megszerzésével demokratikus látszatot kölcsönözhet ellenforradalmi törekvéseinek és a testületre támaszkodva megdöntheti a szocialista hatalmat.

A monarchista szélsőjobboldali körök, a nagypolgári reakciót képviselő októbrista és kadet-politikusok ezekben a hetekben inkább azt a taktikát alkalmazták, hogy közvetlenül a jobboldali eszereket és a jobboldali menseviket állították szembe a bolsevikokkal, a baloldali eszerekkel, valamint a tovább radikalizálódott eszer párttagsággal.

Az Alkotmányozó Gyűlés összehívásának jelszava, amely előbb fenyegető réme volt a szélsőjobboldalnak, most a retrográd erők egyetlen mentsvárának tűnt.

Akik korábban ravaszul halogatták e testület összehívását, most hangos szóval síkraszálltak azonnali összeülése érdekében.

Látszólagos demokráciával akarták megölni a tömegek élő népuralmát.

A szovjet kormány mégis elrendelte az Alkotmányozó Gyűlés összehívását.

Nem azért tette ezt, mintha egy pillanatig is elhitte volna a reakció szájából hamisan hangzó demokratikus nyilatkozatokat, hanem arra törekedett, hogy ez a politikai akció igazi mivoltukban mutassa meg az ellenforradalmárokat.

Emellett a választások időszakában még nem volt eleve feltétlenül kizárt dolog, hogy az Alkotmányozó Gyűlést sikerül a szovjethatalom szervévé alakítani.

Az Alkotmányozó Gyűlés választásait az október előtti jegyzékek alapján bonyolították le.

A pártjegyzékek annak az időszaknak a politikai viszonyait tükrözték, amikor a parasztság többsége az eszereket követte.

A választások idején a falvakban és a nemzetiségi övezetekben nem mindenütt jött létre a szovjethatalom.

A lakosság számottevő része akkor még nem ismerte fel a szocialista forradalom jelentőségét.

Ezért a végül eszer többségűvé vált Alkotmányozó Gyűlés nem fejezte ki pontosan az új osztály-erőviszonyokat, nem tükrözte hűen a dolgozók igazi óhajait.

Az Összoroszági Központi Bizottság január 3-án elfogadta „A dolgozó és kizsákmányolt nép jogainak kinyilatkoztatása” című, Lenin által fogalmazott, valamint Sztálin és Buharin által szerkesztett okmányt, és elhatározta, hogy az Alkotmányozó Gyűlés elé terjeszti.

A nyilatkozat tömören összefoglalta az Októberi Forradalom vívmányait.

Szövegében a következő részletet találjuk: „Az Alkotmányozó Gyűlés támogatja a

szovjethatalmat és a Népbiztosok Tanácsának dekrétumait, és azt tartja, hogy saját feladatai kimerülnek a társadalom szocialista átépítésére vonatkozó legfontosabb alapelvek megállapításában.”

Lenin részt vett az Alkotmányozó Gyűlés megnyitásán január 5-én.

A Szmolnijtól a Tauriai Palotáig szigorú biztonsági intézkedések mellett, titokban tette meg az utat, s egy hátsó bejáraton át szinte becsempészték az ülés színhelyére.

Az elővigyázatosságot a rendkívül feszült politikai légkör, az ellenforradalmárok időzített összeesküvései indokolták.

Lenin védelméről és az Alkotmányozó Gyűlés üléseinek előkészítéséről egy Szverdlovból, Podvojszkijból, Proszjanból, Urickijból, Boncs-Brujevicsből és másokból álló katonai törzs gondoskodott.

Leninnek, minden eshetőségre készen, pisztolyt is adtak.

A Népbiztosok Tanácsának elnöke - miután látta, hogy a gyűlésen valóban ellenforradalmi többség alakult ki — már alig figyelt a jobboldali eszerek tombolására, s csak a kedvező lehetőséget várta a bolsevik frakció elvonulására.

Az Alkotmányozó Gyűlés január 5-én kezdte meg munkáját.

Nem ismerte el az Októberi Forradalom vívmányait, és megtagadta, hogy „A dolgozó és kizsákmányolt nép jogainak kinyilatkoztatása”-ról tárgyaljon, vagyis ebben a tekintetben igazolta a burzsoáziának és támogatóinak számításait.

Az ellenforradalom gyűjtőpontjává vált testületet az Összoroszországi Központi Végrehajtó Bizottság január 6-án kelt dekrétumában feloszlatta.

Az Alkotmányozó Gyűlésen felülkerekedő ellenséges polgári erők maguk akadályozták meg, hogy a parlamentarizmus intézményének hagyományos elemei innen azonnal átmenjenek a szovjet államéletbe, így az oroszországi szocialista meggyőződésű tömegek demokratikus képviselői szervei továbbra is csak a parlamenten kívüli szovjetek lehettek.

Az Alkotmányozó Gyűlés feloszlátása megadta a méltó választ a kapitalizmus restaurálásában reménykedő csoportoknak.

A burzsoázia elszámította magát: még egy ilyen Alkotmányozó Gyűléssel sem tudta megdönteni a szovjetek hatalmát.

A kadet párt által irányított ellenforradalmi erők nyílt jelentkezése olyan felháborodást szült a tömegekben, hogy az Alkotmányozó Gyűlést követően, 1918. január 19-ről 20-ra virradó éjszaka, forradalmi merénylők megölték a Mariinszkij-kórházban ápolt Singarjovot és Kokoskint, a kadet párt ismert vezetőit.

A bolsevik párt és a szovjet kormány elítélte ezt az önkényeskedést.